

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 10Csp/97/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519201099
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dosedla
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7519201099.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Evou Dosedla v spore žalobcu: J. I., V.. XX.XX.XXXX, P. R. XX, XXX XX R. proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s. so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zast. Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, v konaní o určenie, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, o neplatnosť úverovej zmluvy v časti, takto

rozhodol:

I. Určuje, že Zmluva o poskytnutí pôžičky Č.. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2009 uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je neplatná v časti poplatky, v časti vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami a v časti Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov.

II. Určuje, že úver zo Zmluvy o poskytnutí pôžičky Č.. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2009 je bezúročný a bez poplatkov.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu proti žalovanému s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca podanou žalobou žiadal, aby súd určil, že zmluva o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2009, uzavretá medzi stranami v konaní je neplatná v časti Poplatky, v časti Vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil so všeobecným obchodnými podmienkami a v časti Dohoda o zrážkach zo mzdy. Zároveň žiadal, aby súd určil, že táto zmluva o pôžičke je bezúročná a bez poplatkov.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 22.10.2009 uzatvoril úverovú zmluvu - zmluvu o pôžičke pod č. XXXXXXXX. Táto zmluva bola uzavretá prostredníctvom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok. V zmysle tejto zmluvy žalobca obdržal pôžičku v sume 700,- eur pri úrokovej sadzbe 30,61% a RPMN 30,61 a zaviazal sa predmetnú pôžičku vrátiť v mesačných splátkach po 24,- Eur po dobu 48 mesiacov s tým, že celková suma pôžičky, ktorú mal vrátiť, činila 1.1523 Eur. Mal za to, že predmetná zmluva nemá náležitosti podľa § 2 písm. a), b), d), j), k), l) Zákona 258/2001 Z.z., preto sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Okrem toho neobsahuje termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, teda podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Taktiež neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Poukázal na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a domnieval sa, že uzavretá zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré sú spôsobilé založiť hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v časti Poplatky, lebo ide o finančné plnenia spotrebiteľa, ktoré mu po materiálnej stránke nie sú dodané, čo zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Taktiež vyhlásenie žalobcu ako spotrebiteľa,

že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami, nie je pravdivé, lebo ide o vyhlásenie, ktoré je zakomponované v texte zmluvy, a teda nepredstavuje dôkaz, že žalobca bol naozaj oboznámený s obchodnými podmienkami. Okrem toho mal za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľná zmluvná podmienka. Vo svojej žalobe zároveň poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, v Trnave v obdobných záležitostiach.

3. Žaloba spolu s prílohami, uznesením na vyjadrenie a poučením bola žalovanému doručená dňa 17.07.2019.

4. Tunajší súd rozhodol vo veci rozsudkom pod č.k. 10Csp/97/2019 - 72 zo dňa 28.01.2020, tak že žalobu zamietol. (výrok I.) Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy tohto konania v celom rozsahu 100%. (výrok II.)

5. Proti rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie.

6. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) Uznesením zo dňa 30.07.2021 č.k. 9CoCsp/58/2020 -116 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 21.10.2022, ktorého sa zúčastnil žalobca. Nedostavil sa žalovaný, dostavil sa právny zástupca žalovaného zvolený na základe substitučnej plnej moci.

8. Žalobca na pojednávaní predložil súdu výzvu na splnenie dlhu vyplývajúceho z predmetnej úverovej zmluvy pred začatím exekúcie zo dňa 1.3.2022. Zároveň uviedol, že nasledujúci mesiac bude splatený celý úver z uvedenej spotrebiteľskej zmluvy.

9. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižava predchádzajúcich písomných vyjadrení. Mal za to, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná, preto navrhol súdu, aby žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

10. Súd vykonal dokazovanie na základe predložených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

11. Po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach je tak predmetom sporu rozhodnutie o celom nároku žalobcu.

12. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

13. Vzhľadom na to, že JUDr. Jozefovi Pribulovi zanikla funkcia sudcu, uvedený spis bol na základe opatrenia predsedu súdu pridelený náhodným výberom sudkyňi JUDr. Eve Dosedla.

14. Podľa § 4 ods. 1 zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

15. Podľa § 4 ods. 2 zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
 - h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
 - i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
 - j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
 - k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
 - l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

16. Súd konštatuje, že žalovaný najprv predložil žalobcovi vopred predtlačенý formulár „Žiadosť o Minipôžičku“, na ktorom žalobca vyznačil križikom pôžičku s parametrami, o ktorú mal záujem, vo výške 700 Eur, s výškou splátky 24 Eur, RPMN 30,61 %, s dobou splácania 48 mesiacov. Žiadosť o poskytnutie úveru, podpísal dňa 09.10.2009 žalobca ako dlžník.

17. Dňa 22.10.2009, teda s odstupom niekoľkých dní, bola žalovaným vyhotovená Zmluva o poskytnutí pôžičky, tým spôsobom, že žalovaný doplnil všetky ostatné parametre úveru (okrem iného aj výšku ročnej úrokovej sadzby, priemernej hodnoty RPMN, celkovú sumu pôžičky a celkové náklady spotrebiteľa). V časti V. Klient predmetnej zmluvy je okrem iného tiež uvedené, že „klient sa oboznámil s Podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami“, ako aj že „pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy a iných príjmov je táto zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov podľa § 551 OZ“.

18. Z pripojeného listinného dôkazu - Zmluva o poskytnutí pôžičky z 22.10.2009 (fotokópia na č.l. 7), o.i. vyplýva, že na formulári zmluvy je podpis zástupcu spoločnosti -veriteľa a pri kolónke „podpis klienta“ chýba podpis klienta - žalobcu, namiesto neho je uvedené: „Vid' žiadosť“.

19. V predmetnej predloženej spotrebiteľskej zmluve podpis spotrebiteľa - žalobcu chýba, čo nenahradí odkaz na: „vid' žiadosť“.

20. Z tohto dôvodu má súd za to, že medzi žalobcom a žalovanými nebola platne uzavretá zmluva o úvere. Medzi stranami zmluva vôbec nevznikla pre chýbajúci akceptačný prejav vôle dlžníka (žalobcu) v písomnej forme. Proces vzniku zmlúv je upravený v § 43a a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Zmluva vzniká včasným prijatím návrhu (oferty) osobou, ktorej je tento návrh určený. Prijatie návrhu musí byť bezvýhradné. Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh (§ 44 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka). V posudzovanej veci žalobca dňa 9.10.2009 požiadal na formulárovom tlačive žalovaného o poskytnutie úveru s vymedzením konkrétnych zmluvných podmienok, tým urobili návrh na uzavretie zmluvy v zmysle § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z obsahu spisu nevyplýva, že by bol tento návrh žalovaným prijatý. Naopak na formulárovom tlačive - Zmluve o poskytnutí pôžičky žalovaný dňa 22.10.2009 vyznačil - vpísal do časti 3, Schválená výška pôžičky ostatné podmienky úveru (doplnil všetky parametre úveru).

Tento úkon žalovaného nie je možné vyhodnotiť inak, ako odmietnutie návrhu žalobcu a súčasne nový návrh žalovaného na uzavretie zmluvy o úvere (tzv. protinávrh) adresovaný žalobcovi, a to za podmienok špecifikovaných žalovaným. Nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere má obligatórne zákonom predpísanú písomnú formu (§ 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), v zmysle § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa na jej platné uzavretie vyžaduje existencia písomného návrhu a písomného prijatia (akceptácie) návrhu. Protinávrh žalovaného zo dňa 22.10.2009 nebol žalobcom písomne prijatý. Túto skutočnosť je potrebné považovať za preukázanú. Vyššie uvedeným spôsobom k platnému uzavretiu obligatórne písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemohlo dôjsť a v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka je predmetná zmluva absolútne neplatným právnym úkonom.

21. V prípade, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná ako celok pre nesplnenie podstatných náležitostí - nedostatku písomnej formy, sú neplatné všetky jej dojednania.

22. Súd podrobil zmluvu súdnemu prieskumu a podľa štatistiky zverejnenej na stránke Národnej banky Slovenska, v roku 2009 v októbri (v čase uzavretia zmluvy) priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri domácnostiach a pri úrokoch poskytnutých od 1 do 5 rokov (spotrebiteľské a ostatné úvery) bola 11,405 % p. a. Z toho je zrejmé, že výška úrokov v danom prípade nesmela prevýšiť 2-násobok hodnoty 11,405 % ročne, teda 22,81%. Dojednaná výška úrokov tohto úveru však bola 30,61 % ročne. Je síce pravdou, že vo veciach tzv. nebankových subjektov (právny predchodca žalobcu) sa dajú vo všeobecnosti akceptovať vyššie úroky vzhľadom na vyššiu mieru rizika, rozhodne však nie o viac ako 100 % oproti priemeru bánk, pričom v každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu.

23. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že dohoda o úroku je v zmysle ust. § 39 Obč. zák. v rozpore s dobrými mravmi a zároveň v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Obč. zák.). Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ V zmysle vyššie uvedeného, súd konštatuje, že v danom prípade odplata (úrok z úveru) prevyšovala najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch a to viac ako dvojnásobne, preto je dohoda o úrokoch neplatná a z tohto dôvodu súd považoval celý úver za bezúčinný.

24. Bez ohľadu na toto konštatovanie, neplatnosť celej zmluvy spôsobuje, že žalovaný nemá nárok na úroky, resp. poplatky dohodnuté v neplatnej zmluve.

25. Najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby je žalobný návrh (petit). V ňom žalobca uvádza, ako by podľa jeho želania mal súd rozhodnúť, resp. ako by mal znieť výrok jeho rozsudku. Ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť. Pretože v podstate ide o návrh súdneho výroku, kladie zákon na formuláciu petitu určité požiadavky, rešpektovaním ktorých sa zabezpečuje presnosť a určitosť výrokov rozsudkov. Presný a určitý petit je síce pre súd rámcom rozhodovania, z ktorého nesmie vybočiť a ktorý môže prekročiť len v taxatívne vymedzených prípadoch (teraz § 216 ods. 2 CSP), to však v plnom rozsahu platí len z hľadiska obsahu petitu a podstaty zmyslu toho, čoho sa žalobca v konaní domáha. V žiadnom prípade to ale neznamená, že by súd pri svojom rozhodovaní bol do najmenších podrobností viazaný výrazovými prostriedkami použitými v texte petitu alebo jeho doslovným znením (vrátane slov, slovných spojení, ba dokonca aj eventuality gramatických chýb) a že by sa prípadnou odlišnou formuláciou výroku svojho rozhodnutia, než zodpovedá doslovnému zneniu žalobného petitu, dopúšťal procesnej vady. Naopak tam, kde je to potrebné, je dokonca povinnosťou súdu upraviť formulačne petit žaloby tak, aby zodpovedal objektívnemu hmotnému právu a aby jeho formulácia zodpovedala dovoleným spôsobom výkonu rozhodnutia.

26. Zákon pre žalobu nepredpisuje prísne formálne náležitosti z hľadiska jej úpravy a striktného odlíšenia skutkový tvrdení a vyjadrenia toho, čoho sa žalobca domáha (žalobného návrhu), a preto aj pri jej posudzovaní treba vždy vychádzať z celého jej obsahu, ktorý je v nej nepochybne vyjadrený, a ktorý tak celkovo určuje predmet konania a to, čo žalobca sleduje a čoho sa domáha. Žaloba je „procesný úkon strany, ktorý treba posudzovať ako každé podanie podľa obsahu. To znamená, že za žalobný nárok, teda predmet konania, nemožno považovať iba žalobný návrh, ale aj jeho skutkové odôvodnenie, čo spolu so žalobným návrhom vymedzuje predmet žaloby“ (Števíček, M., Fícová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 487). „Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou“ (pozri tamtiež, s. 505).

27. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

28. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Podľa ust. § 263 ods. 1 CSP ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

32. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, preto má žalobca nárok na náhradu trov celého konania (vrátane odvolacieho) v plnom rozsahu proti žalovanému. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).